

JAUME BARTUMEU CASSANY
President de Progressistes-SDP

Una crisi capgirada

Ancorats en el politikeig de propaganda

El professor Jean Tirole, president honorari de l'École d'Économie de Toulouse, Nobel d'Economia el 2014, explica que “la crisi de la Covid-19 és diferent de la del 2008. En aquella, uns bancs mal regulats i amb riscos excessius van fer fallida. Aquella fallida podia, per un efecte dòmino, contaminar altres bancs creditors dels primers. La por era que aquelles fallides, o una reducció del crèdit, afectessin les empreses, especialment les Pimes, que podien quedar asfíxiades, fet que implicaria una reducció de l'activitat i l'atur.”

Tirole diu que “la situació avui és diferent”, perquè “allò que cal salvar són les empreses. Aquestes redueixen la seva activitat, bé perquè els serveis que donen creen riscos de contaminació (restaurants, espectacles, etc.) bé perquè les seves condicions de producció requereixen una proximitat dels treballadors. Es produeix un efecte de rebot invers, cap a uns bancs fragilitzats per les moratòries de pagament dels deutes i per les pèrdues d'actius.”

Hem de compartir aquesta anàlisi perquè a Andorra les creixents dificultats d'empreses i professionals per finançar-se desfermaran seriosos problemes de solvència en el sistema financer. L'informe del 15 d'abril *Estabilitat financera global*, de l'FMI, afirma: “El risc és que la incapacitat dels prestataris per fer front al servei del seu deute traslladi la pressió als bancs i es congelin els mercats

de crèdit.”

Aquest risc és el que tenim a Andorra. Quan vencin els crèdits “tous” que avala el Govern –a més d'abonar gentilment als bancs el 0,25% d'interès– i hagi de fer front als impagats hi haurà el primer problema. I quan el Govern arribi al tancament de l'exercici pressupostari del 2020 amb un dèficit contundent, derivat de la caiguda dels ingressos, i hagi de trucar a la porta de les entitats bancàries andorranes per sol·licitar ampliacions de crèdit i ajornaments de venciments, hi haurà el problema amb majúscules.

Quan el Govern hagi de fer front als impagats tindrem el primer problema

En lloc d'aturar o congelar les inversions calia utilitzar la inversió pública per revifar l'activitat. No s'ha volgut agafar aquesta direcció, per la qual cosa, la recessió sense precedent a la qual es trobarà confrontada Espanya –Brussel·les preveu un descens del 9,4% d'Espanya, el tercer més gran de la Unió Europea– arrossegirà Andorra pel mateix pendent.

La forta contracció en la recaptació tributària i l'augment de la despesa per desocupació, despesa social i sanitària, engrandiran la bretxa.

Si a tot plegat hi afegim els drames socials que la davallada

econòmica comportarà ens adonem que hi ha un risc existencial per a la sobirania d'Andorra.

Caldria doncs que el Govern adoptés decisions potents i ràpides amb voluntat de mirar nord enllà, cap a França.

Però una vegada més han girat la vista cap al Sud.

I en fer-ho, ens han fet adonar que pateixen de vista cansada. La mirada ja no els arriba a Madrid, on DA sempre ha dirigit la seva vista embadalida. S'han aturat a Barcelona, tant en sanitat com en economia.

Els actuals governants d'Andorra haurien de considerar els riscos que tenim al davant i encapçalar un esforç col·lectiu de reconstrucció econòmica i social, buscant els millors i més amplis suports.

Aquesta crisi, amb els factors capgirats si es compara amb la del 2008, dona a Andorra l'oportunitat d'un canvi d'època.

Però han perdut els referents macroeconòmics i també constitucionals.

Tot apunta que els que manen a DA i al govern (Xavier Espot, Jordi Cinca i Carles Enseñat) i els socialistes segueixen ancorats en aquest politikeig de propaganda del qual han estat incapaços de desempallegar-se durant aquests dos mesos. Dijous, al Consell General, en tindrem una nova demostració. No sembla pas que sigui sostenible la bronca política quan cada vegada hi ha més butxaques buides.

Espanta veure la improvisació en la qual estem instal·lats.